

**Opinia**  
**Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego**  
**z dnia 13 lutego 2020 r.**

**w sprawie przyznawania przez Fundację Maspex stypendiów za wyniki w nauce dla  
dzieci pracowników grupy Maspex Wadowice**

Po rozpatrzeniu wniosku przekazanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego 14 stycznia 2020 r. (DSW.WSS.630.1.2020.AŚL.1) w sprawie przyznawania przez Fundację Maspex stypendiów za wyniki w nauce dla dzieci pracowników grupy Maspex Wadowice, Rada Główna przedstawia następującą opinię:

1. Rada jednogłośnie negatywnie przyjęła rozwiązanie polegające na wykorzystaniu przepisu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dla uzyskiwania korzyści finansowych i unikaniu daniny publicznej dzięki inżynierii prawno-finansowej. Chodzi o wykorzystanie wehikułu fundacji dla realizacji indywidualnych lub grupowych interesów z pokrzywdzeniem Skarbu Państwa, a w konsekwencji obciążanie przeciętnego podatnika utratą przychodów podatkowych.
2. Rada wskazuje na rozwiązania odbiegające od ukształtowanej praktyki zatwierdzania Regulaminów stypendialnych przez MNiSW w celu uzyskania zwolnienia od obowiązku uiszczenia podatku dochodowego przez beneficjentów stypendiów:
  - a) Regulamin umożliwia korzystanie ze stypendiów osobom, które ukończyły studia. W Regulaminie używa się sformułowania „*d) ukończyła studia, o których mowa w ust.2 lit. a-c i która jednocześnie podjęła uzupełniające studia zagraniczne inne niż doktoranckie ...*”. b) W §2 ust.3 wyróżnia się uniwersytety w Wielkiej Brytanii, w których miałyby podejmować studia dzieci pracowników Grupy Maspex. Tym samym przedstawiony do zaopiniowania regulamin dopuszcza wypłacanie stypendiów osobom, które podejmują studia uzupełniające (jakkolwiek je rozumieć) na uczelniach zagranicznych (w szczególności brytyjskich), nie będąc studentami polskiej uczelni [Art. 97 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce: *Stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie może być przyznane studentowi przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną*]. Projektowana regulacja Regulaminowa rodzi co najmniej dwa pytania prawne. Pierwsze, czy status beneficjenta art.21 ust.1 pkt.39) przysługuje osobie podlegającej zagranicznemu porządkowi prawnemu w kwestii podejmowania kształcenia? Drugie, związane jest ze wskazywaniem uniwersytetów w Wielkiej Brytanii, jako miejsc studiowania przez beneficjentów stypendiów oraz konsekwencji BREXIT’u. Stąd w opinii Rady konieczny jest audyt uregulowań prawnych według stanu po 31 stycznia 2020 aby mieć pewność, że przyznanie stypendiów osobom niebędącym studentami w rozumieniu polskiego prawa spełnia wymóg art. 97 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. c) Przepis §6 ust.2 Regulaminu wskazuje kryterium osiągnięć pozanaukowych (m.in.

osiągnięcia artystyczne czy zaangażowanie społeczne) jako elementu oceny kandydata, co jest niezgodne z istotą stypendium za wyniki w nauce. d) Uwzględniając praktykę funkcjonowania samorządów studentów oraz specyfikę problemu cofnięcia stypendium regulacja §3 ust.4 jest nierealistyczna. e) przepisy Regulaminu nie określają ani maksymalnej wartości pojedynczego stypendium ani maksymalnej liczby stypendystów co zgodnie z §4 ust. 3 umożliwia przyznanie jednemu stypendyście stypendium w wysokości 500.000 PLN, co rażąco odbiega od standardów stypendiów naukowych i to w odniesieniu do osiągnięć znacznie bardziej wartościowych niż ważona średnia za jeden semestr lub poprzedni rok akademicki na poziomie co najmniej 4,0. f) Nie jest jasna formuła obliczania średniej ważonej ocen ze studiów (w podstawowej formule chodzi prawdopodobnie o sumę iloczynu oceny z każdego przedmiotu oraz parametru ECTS dzieloną przez sumę wartości ECTS przedmiotów z mianownika. Nie wiadomo jednak co z przedmiotami z których uzyskuje się zaliczenie bez oceny lub regulamin studiów przewiduje poprawki.

3. Wątpliwości budzi również przewidziany w par. 6 ust. 2 regulaminu katalog osiągnięć uwzględnianych przy ocenie wniosku. Znajdują się wśród nich m.in. "osiągnięcia pozanaukowe studenta". Tymczasem art. 97 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wprost przewiduje, że stypendium przyznane studentowi przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową ani samorządową osobą prawną - inaczej niż np. stypendia przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego (art. 96) - przyznane być może "za wyniki w nauce lub w sporcie". W tym więc zakresie regulamin jest niezgodny z ustawą.

Opinię otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący  
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

  
Prof. Zbigniew Marciniak